

Jan West-Hansen
civ.ing., ph.d.
Grøndalsvej 17
8260 Viby J

10. marts 2023

Hørings svar ang. Regulativ for husholdningsaffald

Der sker forandringer, og prisen vil stige. Det fremgår af planerne for affaldstømning i 2023. Men prisen er allerede i dag ikke fair.

Mine kommentarer til planerne vil tage udgangspunkt i de nuværende forhold, for man bliver nødt til at se på regulativet og problematikkerne ud fra realiteterne - forhold, som sætter spørgsmålstegn ved "det grønne" i planerne, og som afslører den manglende fairness i priserne.

Jeg bor i parcelhus og har en 240 liters affaldsbeholder til restaffald. Den tømmes hver anden uge og koster 1075 kr. om året. Min mor døde for nylig. Op til det blev beholderen pænt fyldt grundet plejemidler. Men nu producerer kun jeg affald. Det bliver til godt én 20-liters-pose restaffald hver tømning eller ca. 30 poser om året, dvs. til over 35 kr. tønningsafgift per pose.

Nuvel, jeg kan skifte til en 130 liters beholder. Den koster 825 kr. om året. Tønningsafgiften ville dog stadig være over 27 kr. per pose. Og det ville koste mig 400 kr. at skifte, nemlig gebyret for at få vasket den gamle beholder. Men dette kan ikke betale sig, for fra august 2023 bliver beholderen udskiftet med en 240 liters beholder opdelt i to rum til hhv. mad- og restaffald. Den årlige pris for denne bliver 1040 kr., men jeg vil stadig stå med én poses indhold per tømning, dog forsvindende lidt madaffald. Ja, restaffaldet vil endda blive endnu mindre, thi mælkekartoner skal sorteres fra og i en anden beholder.

Det synes båret af idealisme, ikke realisme, hhv. det må være muligt at afregne baseret på både den faste omkostning (afhentning af beholderen, en omkostning ens for alle husstande) og husstandens størrelse (man ved jo igennem folkeregisteret, hvor mange der bor på adressen), så eksempelvis en familie på seks betaler mere end en husstand på én, som også prisen på varme, el og vand har såvel en fast som en forbrugsbetinget komponent.

Og hvorfor ikke lade parcelhusejere dele affaldsbeholdere?

En henvendelse til Teknik og Miljø om ovenstående resulterede i følgende svar:

[...] renovationsgebyret er fastsat i forhold til det tilgængelige materiel til indsamling (§ 9.3, <https://www.aarhus.dk/me-dia/54113/regulativ-husholdningsaffald-4-12-2020.pdf>). Denne opgørelsesmetode er relativt simpel at administrere, fordi affaldsselskabet Kredsløb A/S i forvejen kender antallet af forskellige beholdere og placeringen af dem, da renovatøren bliver afregnet på baggrund af det.

Renovationsgebyret udgøres af udgifter til tømning af restaffaldsbeholderen (tømmepris), udgifter til behandling på affaldsforbrændingsanlægget på baggrund af beholderstørrelsen (behandlingspris), samt udgifter til administration af restaffaldsordningen fordelt pr. husstand. For tohjulede beholdere udgør tømmeprisen ca. halvdelen af gebyret for indsamling af restaffald.

Da behandlingsprisen blot er en del af renovationsgebyret, er det Teknik og Miljø's vurdering, at en omfordeling af behandlingsprisen på baggrund af antal personer i husstanden ikke vil give en væsentlig nedsættelse i det samlede renovationsgebyr.

[...] desværre ikke muligt for fritliggende enfamiliehuse at dele affaldsbeholdere. Det skyldes at Miljøstyrelsen i en vejledning (vejledning nr. 9792 af 1. juli 2022) har præciseret, at indsamlingen ved enfamiliehuse skal foregå i

beholdere, som er placeret på matriklen. Kun hvis forholdene gør, at indsamling på matriklen ikke kan lade sig gøre, kan andre muligheder komme på tale.

Vist er det simpelt på den måde. Men det er netop ikke fair.

Jeg tillader mig et måske lidt frækt regnestykke:

Forskellen i affaldsgebyr mellem en 240 liters beholder og en 130 liters beholder er 250 kroner om året. Og da alt andet lige de samme faste omkostninger gælder, om der er tale om den ene eller den anden beholder, må prisforskellen afspejle den reelle omkostning for affaldsbehandling.

Affaldsgebyret udgøres af udgifter til tømning, forbrænding og administration, skriver Magistraten. Og om "forbrænding" skriver Magistraten "*udgifter til behandling på affaldsforbrændingsanlægget på baggrund af beholderstørrelsen*". Som jeg læser dette, så udgår beregningerne fra, at beholderen er fyldt, altså at den mængde affald, der behandles, svarer til beholderens størrelse. Og det er så det, vi borgere betaler efter. Men det er også det, der er skævt. Beholderen er jo ikke fyldt, langt fra, og for de enkelte husstande forskelligt. Man betaler for behandling af en mængde affald, som man ikke producerer.

Der er 26 tømninger om året. Der er med andre ord 26 x 110 liters forskel på de to beholdere per år, altså 2860 liter. Dette giver en behandlingspris på små 9 øre per liter (250 kr./2860 liter). Baseret på dette koster 130 liter hhv. 240 liter 26 gange om året rundt 295 kr. hhv. 545 kr. om året. Disse beløb trukket fra det samlede årlige gebyr (825 kr. og 1075 kr.) resulterer i begge tilfælde i et beløb på 530 kr., som altså så, ud fra regnestykkets forudsætninger, er de faste omkostninger.

Og for med dette regnestykke at vende tilbage til mit tilfælde så ville et fair årligt affaldsgebyr være 582 kr., thi jeg producerer rundt 600 liter affald per år, hhv. en 20 liters affaldspose koster knap 2 kr. at behandle (tømning). Så, jo, en omfordeling af behandlingsprisen baseret på produceret affald, dvs. antal personer i husstanden, ville medføre en væsentlig ændring i det samlede renovationsgebyr.

Og angående, at det "ikke [er] muligt for fritliggende enfamiliehuse at dele affaldsbeholdere", fordi beholderen iflg. Miljøstyrelsens vejledning skal stå på matriklen, så kunne jeg jo gå over til naboen med min ene pose per tømning, idet vi enes om at dele affaldsbeholder, denne kunne stå på naboen's matrikel. Alt andet lige ville vi derved kunne dele det årlige affaldsgebyr imellem os.

Hvad der er *simpelt at administrere* må ikke være et argument for at retfærdiggøre ulighed i forhold til husstandens betaling vis-a-vis husstandens størrelse. Vist kan det ikke blive millimeterretfærdigt, men det kan blive betydeligt mere retfærdigt end i dag, thi det må jo alt andet lige være mere fair at betale efter "forbrug". Og mine tanker er betydeligt mere "grønne" end nugældende (og kommende) regulativer.

I forhold til den kommende ændring til tre affaldsbeholdere er det grotesk, at jeg skal dele indholdet af min ene pose på tre rum a ca. 120 liter, idet rest- og madaffald skal tømmes hver anden uge, plast, glas, metal, mad-/drikkekartoner hver tredje. Der skal nu bruges to plastposer (mad- hhv. restaffald) i stedet for en - ja, poserne til madaffald vil ikke blot tilnærmelsesvis blive fyldt. Affaldsbeholderen til mad- og restaffald vil formentlig ende med ofte at være tom, for drikkekartoner skal jo i en anden beholder.

Ja, hvilket behov er der overhovedet for at sortere madaffald? Hvilken husstand vil tilnærmelsesvis kunne fylde rummet dertil?

På Kredsløbs hjemmeside står der om tømningstidspunkterne for de nye beholdere: "Tidspunkterne er lagt efter, hvor meget en husstand cirka producerer af hver slags affald."

Man må have mig undskyldt, men det er absolut nonsens: *hvor meget en husstand cirka producerer*, kan overhovedet ikke gøres op. Det lyder gennemtænkt, men som ovenstående tydeliggør, afspejler det ikke realiteten. Jeg bor alene, men min ene nabo udgøres af to personer, den anden nabo af seks. At udgå fra et eller andet gennemsnitligt "cirka" rammer helt forbi.

Hvorfor ikke eksempelvis overveje muligheden for, at husstanden selv kan vælge, hvor ofte man vil have tømt, og kan afbestille tømning, hvis der ikke er noget at tømme?

Ja, det peger tilbage på begrebet "husholdningsaffald" - et begreb, som står udefineret, desuagtet at det er uklart, hvad "en husholdning" faktisk er, hhv. man anvender begrebet, som om "husholdning" er en entydigt målelig størrelse gældende lige for alle.

Tilsvarende gør sig gældende ved det såkaldte *boligbidrag* på årligt 1.015 kr., den for alle husstande obligatoriske betaling for brug af genbrugsstationer, øvrige fællesordninger m.m., beløbets størrelse fastsat årligt af Aarhus Byråd. *For den enkelte ejendom sker det ud fra oplysninger i BBR-registret om ejendommens anvendelse og type*, forklares det på Kredsløbs hjemmeside. Men hvordan kan det være et fast beløb og det samme for alle og samtidig være bestemt ud fra den enkelte ejendom?

Og heller ikke det er fair. Det siger jo intet om husstanden. Ikke ejendommen som sådan producerer husholdningsaffald og trækker på renovationssystemet (ud over evt. haveaffald), men menneskene i husstanden. Igen, husstandens størrelse bør afspejles i boligbidraget. Som sagt, man har kendskab til denne fra folkeregistret.

Jeg håber, at ovenstående inspirerer til nytænkning af systemet.

Med venlig hilsen

JAN WEST-HANSEN